

Kòkòbì Yókóbũ ní sǐ rĩ

Tã búkũ rĩ vé rĩ ã ùlũngará

Yókóbũ sǐ kòkòbì 'dĩri nĩ. Yókóbũ ri Yésũ édrìpì, Yẹrúsalémã gá 'dãá, ĩri ándúru drĩkoma rú 'bá kánísã vé rĩ pi drĩgé. Sǐ kòkòbì rĩ sěé Kũrísitĩyánĩ Yẹrúsalémã vé ĩ ní íré mụzú kũrú rĩ pi agásĩ, ãzini ãngũ rĩ pi agásĩ rĩ pi ní.

Tã ã pá ãmbúgu Yókóbũ ní kòkòbì rĩ sǐzú rĩ, lě lũú Kũrísitĩyánĩ rĩ pi ní 'yozú kínĩ, tã kòpi ní 'oó múké, ãzini kòpivé adringará múké rĩ, ĩri lũ 'yozú kínĩ, kòpi ẹ'yĩkí Kúrísitō ri gí. Kuru ímbá kòpi kínĩ, tã ãfú vé rĩ, tã ẹsì 'bázú ãmbúgu ngá drĩgé rĩ, ọwũ 'bāngará, ãzini ãwāngará, lě kòpi ã kukí tã ùnjí 'dĩ'bée rá. Āzini ímbá kòpi tã 'bá rĩ pi ní ríí ǔsǔǔ ùnjí ríipi kòpi ǔ'bǐipi fizú tã ùnjí 'ozú rĩ vé tã sǐ, ímbá kpá kòpi lě 'bá ngá be rĩ pi ã kokí 'bá ngá ãkó rĩ pi ẹ ĩzā ngá sǐ.

Ímbá kpá kòpi adringará uletere rĩ vé tã sǐ, adringará tã be mādā rĩ vé tã sǐ, Múngú ri zingará vé tã sǐ, tã 'dũngará ẹsì be mādā rĩ vé tã sǐ, ãzini adringará úmĩ be Kúrísitō agá rĩ vé tã sǐ.

¹ Ma Yókóbũ 'i, átí'bá Múngú vé ni, ãzini Úpí Yésũ Kúrísitō vé ni. Īmi súrú mụdrí drĩ ni ĩrĩ ĩ ní íré mụzú ãngũ rĩ pi agásĩ rĩ pi, á sǐ kòkòbì 'dĩri sěé ĩmi ní.

Módó ĩmi ní céré.

Tã ũkpó ũkpó rì'bá 'bávé ẹ'yīngára ũ'bī'bá rī pi

² Má ẹdrípíì má ómvúpíì, tã ũkpó ũkpó ũ'bī dō ìmi, ìmi adrikí àní àyīkō sī, ³ à'diātāsīyā ìmi nīkí rá 'yozú kínī, ũ'bīkí dō ìmivé ẹ'yīngára, ìri sē ìmi pá tu ũkpó ũkpó ìmivé ẹ'yīngára agá. ⁴ Tã ũkpó ũkpó ìmi ìsúpí 'dīri, ìri sē ìmi adri ũkpó ũkpó ìmivé ẹ'yīngára agá, ìmi adri àní Múngú agá, tã àzi ìmi ní ícò lēé ni 'dāayo. ⁵ Ìmi àsámvú gé 'dīgé, 'bá rī nī dō tã kuyé, lē à zì tã nīngára Múngú rípi ngá sēépi 'bá rī pi ní bādārú rī vúgá, ìri tã nīngára rī sē 'bá rī ní rá, ícò 'yoó 'bá rī zì tã rī ũnjí 'díní ku. ⁶ 'Bo 'bá rī dō ngá zì Múngú vúgá, lē ē ẹ'yī 'yozú kínī Múngú rì ngá rī sē 'í ní rá, lē úmī ni à awa 'i ìrī ku, à'diātāsīyā úmī ni awa dō 'i ìrī, ìri adri sū yī ùlì ní vī ùvápí ngūyá ngūyá rī tīnì. ⁷ 'Bá yīkì be 'díní 'dīri, à ũsū 'yozú kínī Úpí rì 'í ní ngá sē rá 'díní ku, ⁸ à'diātāsīyā ìrivé yīkì aco 'i ìrī, ìrivé tã 'oó rī pi agásī céré yīkì ni tu pá vūrā àlu gé ku.

⁹ 'Bá Múngú vé adriípi ngá àkó rī, lē à adri àyīkō sī, à'diātāsīyā Múngú 'dù ìrivé tã 'bāá àmbúgú. ¹⁰ 'Bo lē 'bá à'bú be rī à adri àyīkō sī, Múngú ní ìrivé tã 'dùú 'bāá mādāṅá rī sī, à'diātāsīyā 'bá à'bú be rī ímú drā sū peṭì à fū ní 'wíí lùú vūgá rī tīnì. ¹¹ Ụtú koópi gbírílí rī, ìri sē peṭì rī 'wí, ìrivé fū ũnyī be rī 'wí lù vūgá. 'Bá à'bú be rī kpá ímú drā sà ìri ní rizú ívé ẹzì ngazú rī gé.

¹² Tã ũkpó ũkpó rì dō 'bá rī ũ'bī, lē à tu pá títí, Múngú rì ìri ní tākíri sē rá, à'diātāsīyā aga dō ũ'bīngára 'dīri agásī rá, Múngú rì ídri 'dání'dání

í ní tã ni eziĩ 'bá 'i lē'bá lēlē rĩ pi ní rĩ sē ãri ní rá.

¹³ Tã ũkpó ũkpó ỳ'bĩ dō 'bá rĩ, lē 'bá rĩ ã 'yo, "Múngú ri ma ỳ'bĩ nĩ" 'dini ku. ã'diātāsīyā tã ũnjí ícó Múngú ri ỳ'bĩ ku, dōku Múngú ícó 'bá āzi ỳ'bĩ tã ũnjí sī ku. ¹⁴ Tã ũnjí 'bá rĩ ní rií ỳsũ rĩ, ãri 'bá rĩ ỳ'bĩ nĩ, ãri 'bá rĩ se fi tã ũnjí agá. ¹⁵ Tã ũnjí 'bá rĩ ní rií ỳsũ rĩ ga dō ēsī ni agá tré gí, ãri sē 'bá rĩ fi tã ũnjí 'o, tã 'bá rĩ ní 'oó ũnjí rĩ ga dō ícá ambamba gí, ãri drāngará íjĩ.

¹⁶ Má édrípĩ má ọmvúpĩ má ní lēlē rĩ pi, lē 'bá āzi ã ũ'bā ãmĩ mĩ ku. ¹⁷ Fēfē múké múké rĩ pi íbíkí íngá 'bũ gélésĩ, íngákí 'bá Ẹtẹpi ngá ã'bee ã'ã 'bũ gé 'dāá rĩ pi gbĩpi rĩ vúgálésĩ, Múngú újā 'i sũ ãndrikíndrĩ ní rií 'i újā rĩ tĩni ku. ¹⁸ Múngú ỳpē 'bā adrií 'bá ívé ni, ãpē ívé ú'dúkó áda rĩ 'bá ní, ã tĩkí rí 'bā ícá ú'dí, ngá céré ãri ní gbĩ rĩ pi āsámvú gé, 'bā adrikí rí anji ãrivé ni, sũ ānyāngā kaápi drĩdrĩ rĩ tĩni.

Tã yingará āzini tã 'ongará

¹⁹ Má édrípĩ má ọmvúpĩ má ní lēlē rĩ pi, lē ãmi nĩkí tã 'ã'bee áamá múké, lē ãmi 'bākí bĩ tã yizú mbēlējā, lē ãmi rōkí átángá rĩ rōrō, ãmi íbíkí átá ndō, lē ãmĩ 'a ã ve tã sī mbēlējā ku.

²⁰ ã'diātāsīyā 'bá rĩ 'a ve dō gí, ícó tã piĩ Múngú ní lēē ã 'o rĩ 'oó ku. ²¹ Lē ãmi kukí tã āzāvũ rú rĩ pi ã 'ongará rá, dōku ãmi kukí tã ũnjí rĩ pi ã 'ongará rá, lē ãmi 'bākí ãmi vūgá, ãmi ã'yĩkí ú'dúkó múké ã ní ũlũ ãmi ní rĩ, ãri ícó ãmi pa rá.

²² Lē ãmi yĩkí ú'dúkó múké rĩ kú bĩ sī ku, lē ãmi 'dukí tã ni ngaánga. ãmi 'dukí dō tã ni ngaá kuyé, ãmi ri ãmĩ mĩ ũ'bā. ²³ 'Bá ú'dúkó múké rĩ

yiipi kú bí sī, tã ni 'duúpi ngaápi kuyé rĩ, índré sũ 'bá 'i ndreépi múndũrã agá, ²⁴ kãdõ 'i ndreé múndũrã agá 'dãá, ĩri gõ 'de mu 'dĩisĩ rá, ĩri ãvĩ ívé ĩndrĩlíkĩ 'í ní ndreé múndũrã agá 'dãri sĩ rá rĩ tĩni. ²⁵ 'Bo 'bá rĩ 'bã dõ 'ĩ mĩ rizú tãĩmbĩ múké drĩwãlã sēepi rĩ lãzú, 'o dõ tã rĩ mužú 'dĩri 'dĩni, ãvĩ dõ tã 'í ní yĩ rĩ sĩ kuyé, Múngú ri ĩri ní tãkĩri sē tã ĩri ní 'oó rĩ sĩ rá.

²⁶ 'Bá rĩ ũsũ dõ kĩnĩ 'i 'bá Múngú vé ni, rõ dõ 'ĩ ádra ku, ĩri 'ĩ mĩ ũ'bã, ĩnjĩngará ĩri ní rizú Múngú ri ĩnjĩzú 'dĩri ězĩ ãkó. ²⁷ ĩnjĩngará Múngú 'bá Ētēpi ní ã'yĩ adriipi múké, ũnjĩkãnyã ãkó rĩ, ĩri 'dĩni, lē 'bá rĩ ã ko ĩmváanji rĩ pi ē ĩzã ngá sĩ, ãzini ã ko ọwuzi ri 'bá ĩzãngã nya 'bá rĩ pi ē ĩzã ngá sĩ. Lē 'bá Múngú vé rĩ pi ã rikĩ tã ãzãvũ rú nyõókũ nĩri vé rĩ 'oó ĩndĩ ku.

2

Ā rikĩ tã múké 'oó 'yéṅá 'bá urukọ ní ku

¹ Má ědrípĩ má ọmvúpĩ 'bávé Úpĩ Yésũ Kúrísitõ ọgúpĩ pọwũpọwũ rĩ ě'yĩ 'bá gĩ rĩ pi, lē ĩmi rikĩ tã múké 'oó 'yéṅá 'bá urukọ 'bée ní, 'bá urukọ 'bée gãzú sĩ 'dĩni ku. ² 'Bá ãzi ífĩ dõ ĩmi ãsãmvú gé vũrã ĩmi ní ĩmi úmúzú rĩ gé, úsú dõ 'i bõngó ũnyĩ be ni sĩ, 'yĩ dõ kãtrĩ dábũ rú ni 'ĩ drĩ mvãṅá gá, 'bá ngá ãkó ni ífĩ dõ kpá ĩmi ãsãmvú gé, úsú dõ 'i bõngó ĩrĩkọ rú ni sĩ, ³ 'í 'du dõ 'bá 'i úsúpi bõngó ũnyĩ be ni sĩ rĩ vé tã 'bãá ãmbúgu, 'í 'yo dõ ĩri ní, "Mĩ ímú úrí lúpá múké nĩri drĩgé," 'bo 'bá ngá ãkó rĩ, 'í 'yo dõ ĩri ní, "Í mu pá tuú 'dãgá," dõku "Í mu úrí nyõókũ gé vũgá," ⁴ mi

dō ri 'bá rĩ pi ũpě sũ 'dĩri tĩnĩ, mí adri nyo 'bá tã liĩpi yĩkĩ ũnjĩ sĩ ni kuyé?

⁵ Má ẹdrípĩ má ọmvúpĩ má ní lēlē rĩ pi, ĩmi yĩkĩ drĩ ma ká, Múngú ũpě 'bá ngá ǎkó 'bá vũ drĩgē rĩ pi ní ndree ẹzĩ ǎkó rĩ pi adrii ẹ'yĩngará be ǎmbúgú, kọpi ícọ fi mǎlũngǎ ĩri ní tã ni ẹzĩ 'bá 'i lē'bá lēlē rĩ pi ní rĩ agá rá. ⁶ 'Bo ĩmi ri 'bá ngá ǎkó rĩ pi idede. ĩmi nĩkĩ 'yozú kínĩ, 'bá ǎ'bú be rĩ pi 'bǎkĩ pá ĩmi drĩgē, kọpi ri ĩzǎngǎ sē ĩmi ní 'dĩni kuyé? Kọpi ĩmi jì mụ pá tu 'bá tã lị'bá rĩ pi ẹndrẹtị gé nĩ kuyé? ⁷ 'Bá 'dĩ'bée adrikĩ 'bá ri'bá Úpĩ ĩmi ní ẹ'yĩ rĩ ǎ rụ iza'bá rĩ pi kuyé?

⁸ ĩmi ĩnjĩkĩ dō tǎĩmbĩ agaápi rá ĩ ní sĩ Búkũ Múngú vé rĩ agá 'yoópi kínĩ, “Lē mĩ lē 'bá mĩ gǎrǎ gá rĩ sũ mĩ ní mĩ rụ'bá lēē rĩ tĩnĩ” rĩ rá, ĩri lũ kínĩ ĩmi ri tã pĩrị 'o. ⁹ 'Bo ĩmi dō ri tã múké 'o 'yéná 'bá urukọ'bée ní, ĩri lũ kínĩ, ĩmi 'okĩ tã ũnjĩ gĩ, ĩmi ñókĩ tǎĩmbĩ rĩ gĩ.

¹⁰ 'Bá riĩpi tǎĩmbĩ rĩ vé tã 'duúpi ngaápi rĩ ñō dō tǎĩmbĩ ǎlu ni gĩ, ĩri lũ 'yozú kínĩ ñō tǎĩmbĩ rĩ pi cére gĩ. ¹¹ Múngú 'yoópi, “Lē mĩ 'bǎ ọwũ ku rĩ,” 'yo kpá kínĩ, “Lē mĩ 'dị 'bá ku.” 'Í 'o dō ọwũ kuyé, 'bo 'í 'dị dō 'bá drǎá rá, ĩri lũ 'yozú kínĩ, 'í ñō tǎĩmbĩ rĩ gĩ.

¹² Tã ĩmi ní átá, ǎzini tã ĩmi ní 'oó rĩ, lē ĩmi nĩkĩ 'yozú kínĩ, ĩ tǎĩmbĩ rĩ áyú ĩmivé tã lizú, ĩmi drĩwǎlǎ ịsú ǎnĩ. ¹³ Ụ'dụ Múngú ní ímúzú tã lizú rĩ gé, 'bá ẹsị ĩdríkídri 'bǎápi ọgúpĩ ní ku rĩ, Múngú 'bǎ kpá ẹsị ĩdríkídri ĩri ní ku. Múngú

kādō tā lị 'bá rĩ pi drịgế, ìri ẹsị ìdríkídri 'bā 'bá ẹsị ìdríkídri 'bā'bée ìvé ógúpị ní rĩ pi ní rá.

Ẹ'yịngára āzini tā múké 'ongára

¹⁴ Má ẹdrípị má ómvúpị, 'bá rĩ kīnī 'i dō ẹ'yịngára be, 'bo 'o dō tā āzi lūúpi kīnī ìri ẹ'yịngára be ni kuyé, tā múké ìri ní ịsụ 'a ni gé 'dịgế rĩ ā'di? Ẹ'yịngára 'dịri nyo ícọ ìri pa rá?

¹⁵ Mí ẹdrípị, dọku mí ómvúpị ri dō bōngó ákó, āzini ānyāngā ákó, ¹⁶ 'í 'yo dō ìri ní, "'Í mụ, lē mī mụ múké, ịgbē ā fụ mī ku, mī nya ānyāngā ẹpízú ānị ẹpịẹpị," 'bo 'í sē dō ìri ní ngá ìri ní lēé rĩ pi kuyé, tā múké mí ní 'oó 'bá 'dịri ní rĩ ā'di?

¹⁷ 'Bá ẹ'yịpi gí rĩ 'o dō tā múké ẹ'yịngára rĩ 'i'dazú kuyé, ìrivé ẹ'yịngára 'dịri ìri ngá dráápi gí ni.

¹⁸ 'Bo 'bá āzi ri ícọ 'yo, "'Bá ụrụkọ'bée ẹ'yịngára be, 'bá ụrụkọ'bée ri ẹzị nga múké."

'Bo má ní 'yozú má kīnī, "'Í 'o dō tā múké ku, ìri ícọ lū ینگóni 'yozú kīnī mī ẹ'yịngára be? Ma ícọ mávé ẹ'yịngára 'i'da mí ní tā múké má ní 'oó rĩ sī." ¹⁹ Mí kīnī, mí ẹ'yị rá Múngú ri ālu. Ìri múké! Índrị ũnjí rĩ pi* ẹ'yịkí kpá sụ 'dịri tịni, ụrị sī, kọpi ri yā ānị yāyā.

²⁰ Mí azakaza rú! Mí nị 'yozú kīnī, ẹ'yịngára mí ní ẹzị ni ngá kuyé rĩ ìri ẹzị ákó 'dini kuyé?

* **2:19** 2:19 Índrị ũnjí rĩ pi: Índrị ũnjí rĩ pi ándúru mālāyikā Múngú vé ni 'bụ gé 'dāá, kọpi nọkí tājmbị Múngú vé rĩ, Sātānā ri kọpivé āmbúgu. Múngú ídró kọpi 'bụ gé 'dāási vūgá nōó, kọpi gōkí ufuú índrị ũnjí, kọpi ri 'bá rĩ pi ní ịzāngā sē vū drịgế nōgó. 'Í lā 'dangára 12:7-9.

21 Múngú ã'yĩ 'bá ẹ'bípì Ābūrámã† ri adrii 'bá pìrì ìri ní ívé mvá Ísákã‡ ri sée zāá rōbōṅṅò rú vūrā rōbōṅṅò zāzú rĩ gé rĩ ã tā sī. 22 Í ndre drī ká, Ābūrámã ẹ'yĩ Múngú ri rá, āzini 'du tā Múngú ní lūú ìri ní rĩ ngaá rá. Tā ìri ní 'oó rĩ lū 'yozú kīnī, ìrivé ẹ'yīngará ìri áda. 23 Tā ĩ ní sī Búkū Múngú vé rĩ agá rĩ nga 'i fūú tì ni gé gí, Búkū Múngú vé rĩ kīnī, “Ābūrámã ẹ'yĩ Múngú ri rá, Múngú ã'yĩ ìri adrii 'bá pìrì 'í ẹndrẹtì gé.” Gōkí Ābūrámã ri zì ùndī Múngú vé ni. 24 Ĭmi ndrekí drī ká, 'bā adri pìrì Múngú ẹndrẹtì gé tā múké 'bá ní 'oó rĩ sī, adri 'yẹṅá ẹ'yīngará 'bávé rĩ sī ku. 25 Rábā ri ũkú ọwú rú ni, ìrivé tā 'oó ri Múngú ẹndrẹtì gé pìrì, ã'diātāsīyā ìri ní 'bá āngū úmí 'bá rĩ pì ẹ'yì 'bāá ívé jó agá, ìri ní kọpì pēe muẹ lẹtì túngú ni gé sī rĩ sī. 26 Índrì dō 'bá rĩ agá 'dāáyo, 'bá 'dīri drā gí, ẹ'yīngará ri ngakí dō ẹzì ni ku, ẹ'yīngará 'dīri drā gí.

3

Lē ĩmi ũtēkí ĩmī ádra ũtētē

1 Má ẹdrípì má ọmvúpì, ĩmi āsámvú gé 'dǐgé, lē ku 'bá kárákará pì ní ẹsì 'bāzú fizú āngū ímbázú, ã'diātāsīyā ĩmi nǐkí rá 'yozú kīnī 'bā ri 'bá āngū ímbá 'bá nō 'bée, ĩ ímú 'bávé tā lị 'bá

† **2:21** 2:21 Ābūrámã: Múngú zì Ābūrámã ri kīnī, ā ku ívé 'bá 'bẹtì āsámvú gé rĩ pì, ā ku ívé āngū, ā 'de muẹ āngū āzi ú'di ni gé. Ābūrámã ri ẹ'bípì Yāhúdī rĩ pì vé rĩ, tìkí ìri ilí élifū ālu mụdđrũlũ ārō (1,800) gé, ịsụ tìkí drī Yẹsụ ri kuyé. 'Í lā Í'dóngará 12-25. ‡ **2:21** 2:21 Ísákã: Ísákã ri mvá Múngú ní ẹzì Ābūrámã ní rĩ. 'Í lā Í'dóngará 17-35. **2:23** 2:23 Í'dóngará 15:6

uruko'béé vé rĩ ndě. ² 'Bâ céré, 'bá 'okí tã ũnjí ni pi kárakará. 'Bá rĩ átá dō átángá ũnjí ãlunáni kuyé, 'bá 'dĩri 'bá piri ũnjikānyā ākó ni, ĩri ícó 'í rú' 'bá ũtē múké.

³ 'Bá ásúkí dō ngá aya rú ni pi hūsání rĩ pi tị gé, ĩri sē kōpi tã 'bá ní lēé rĩ 'dụ nga rá, kōpi 'bã jị mụzú múké vūrã 'bá ní lēzú mụzú rĩ gé.

⁴ ĩmi ndrekí drĩ kúlúmgbã ri ká, ĩri ãmbúgú ãmbúgú, ũlí ã ri dō ĩri vịj mụzú nĩ drããsiyã, 'bá kúlúmgbã rĩ újipi rĩ kúlúmgbã ãmbúgú ãmbúgú 'dĩri sō mụzú pẹti mādāṅá rizú kúlúmgbã sōzú rĩ sī. ⁵ ĩmi ndrekí drĩ ká, ádra ri mādāṅáṅá, 'bo ĩri tã ambugu ambugu ni pi átá.

Ádra adri sũ ácí kúlúlú mādāṅá rĩ tịni, ĩri āngũ ásé be ãmbúgú ãmbúgú rĩ zã ve céré.

⁶ Ádra sũ ácí tịni. Īgélé 'bã rú' 'bá gá rĩ pi ãsámví gé, ĩri ri ũnjikānyā ijí nĩ, ĩri 'bã rĩ vé adringará iza rá, ĩri sē 'bã rĩ fi ve ácí agá, tã ũnjí ádra ní átá rĩ íbí ifũú ácí vezú āní ũdũ ākó rĩ* agásí.

⁷ Ānyāpá rĩ pi ārēvú céré, āriṅá rĩ pi, ngá ẹcì' 'bã bēdrị sī rĩ pi, āzini ngá adri' 'bã yịj agá rĩ pi, ĩ ícó kōpi íwí adri mālímáli, ĩ ícó kōpi ũtē rá, 'bã ri kōpi íwí nĩ, ĩri kōpi ũtē nĩ. ⁸ 'Bo 'bã āzi ícó ádra ri ũtēé bã ku. Ádra āndē tã ũnjí 'ongará sī ku, tã ũnjí ádra ní rií átá rĩ adri sũ kícú ĩ ní rizú 'bã ú'dízú rĩ tịni.

⁹ Ádra ri, 'bã ri 'bávé Úpí 'bã Ẹtẹpi ri íngú āní, ádra ri, 'bã kpá ri 'bã Múngú ní gbií sũ 'í tịni rĩ pi tri āní. ¹⁰ Tị ãlu ãlu 'dĩri sī, 'bã ri Múngú ri íngú

* **3:6** 3:6 Ācí vezú āní ũdũ ākó rĩ: Múngú ri úmvúlésí 'bã 'í ẹ'yị' 'bã ku rĩ pi 'dụ ú'bé ácí 'dĩri agá. 'Í lã 'd'angará 20:7-15.

ãní, 'bâ kpá ri 'bá rĩ pi tri ãní. Má édrípìì má ómvúpìì, lě 'bâ 'okí tã 'dĩri tĩnì ku. ¹¹ Yìì ule rĩ pi yìì ẹ'yì rú rĩ be, kòpì nyo ícò ì úmú ídì ìfũ vūrã ãlu gé sī rá? ¹² Má édrípìì má ómvúpìì, pẹtì ì ní zìì fìgì rĩ, ìri nyo ícò 'i újá 'a òlívě rú rá? Dòku pẹtì vinyò vé rĩ, ìri nyo ícò 'i újá 'a fìgì rú rá? Yìì ẹ'yì rú rĩ, ìri nyo ícò 'i újá ícá yìì ule rú rá?

Úmĩ tã n̄zú rĩ íbí íngá Múngú vúgá

¹³ 'Bá ìmi ãsámvú gé 'dìgè úmĩ be, ãzini tã n̄ngará be rĩ ã'di 'i? Lě 'bá 'dĩri ã 'o tã p̄rì, ã lũ rì 'yozú kìnì, ìri úmĩ be, ãzini n̄ tã rá, lě ã 'o tã m̄zú ẹsì be mādã, úmĩ tã n̄ngará vé ni sī.

¹⁴ 'Bo m̄ ẹsì dra dō dra dra, 'í lě dō 'bá ku, ãzini mi dō ìndrã rú, lě m̄ ri mi íngú ãní ku, dōku m̄ ri ùnjò ùlì 'yozú kìnì, mi ri tã áda 'o 'dínì ku.

¹⁵ Úmĩ tã 'ozú 'dínì 'dĩri, íbí íngá 'bũ gélésì kuyé, ìri ùmĩ nyòkù n̄ri vé ni, Índrì Múngú vé rĩ sē úmĩ 'dĩri n̄ kuyé, ìri úmĩ ãdróko vé ni. ¹⁶ 'Bá rĩ dō ri ẹsì 'bã 'bá ãzi vé ngá dr̄gè, ìri dō ri 'i íngú 'bá ãmbúgú rú, ìri tã ìzãngã sēpì ni ìjì, ìri tã 'o m̄zú bādã rú, ẹsì ùká ùká sī.

¹⁷ 'Bo tã n̄ngará íngápi 'bũ gélésìla rĩ, ìri sē 'bá rĩ adri uletere, 'bá rĩ tãkírì lělě, 'bá rĩ ẹsì 'bã 'bá rĩ pi ẹ ìzã kozú, 'bá rĩ 'bá ambugu rĩ pi ìnj̄nj̄, 'bá rĩ adri ẹsì be múké, 'bá rĩ tã múké 'o, 'bá rĩ 'bá rĩ pi ẹ ìzã ko trōtrō, ãzini ìri sē 'bá rĩ tã áda 'o. ¹⁸ 'Bá ri 'bá tãkírì ìjì 'bá 'bá rĩ pi ãsámvú gé rĩ pi, kòpì ri tã p̄rì ìjì 'bá rĩ pi ãsámvú gé.

4

Lě ìmi ìnj̄kì Múngú ri ìnj̄nj̄

1 Ngá sēepi ĩmi ní rizú āgátá gāzú, āzini ĩmi ní rizú ũmbā fuzú ĩmi āsámvú gé sī rī ā'di? Tā ũnjí ĩmi ní ríí ũsũú ĩmî éşí agá rī, ĩri rī ũmbā fū ĩmî éşí agá nī. 2 ĩmi lēkí kōdō ngá, 'bo ĩmi ĩsúkí ngá rī kuyé. ĩmi rī 'bá ú'dí, ĩmi ĩsúkí rí ngá ānī, 'bo ĩmi ĩsúkí ngá ĩmi ní lēé rī kuyé. ĩmi rī āwā, āzini ĩmi rī ũmbā fū, 'bo ĩmi ĩsúkí ngá ĩmi ní lēé rī kuyé, ā'diātāsīyā ĩmi zíkí ngá ĩmi lēé rī Múngú vúgá kuyé. 3 ĩmi kádō ríí ngá zīí Múngú vúgá, Múngú sē ĩmi ní ngá rī ku, ā'diātāsīyā ĩmi zíkí ngá rī létì be pìrì kuyé, ĩmi lēkí ngá rī pì ĩsú rizú āyīkō 'bázú.

4 ĩmi 'bá Múngú rī gā'bá sī 'dī'bée, ĩmi nīkí áamá kuyé 'yozú kīnī, ĩmi lēkí dō tā nyōókú nōri vé rī áyu, ĩmi ari'ba Múngú vé ni? 'Bá tā nyōókú nōri vé rī lēépi rī, ĩri ārí'bá Múngú vé ni. 5 Tā Búkū Múngú vé rī ní 'yoó, “Múngú rī índrí 'í ní sēé fíí 'bá éşí agá rī ā tā mba ni 'dīri” fi drī ĩmi drīgé kuyé? 6 'Bo Múngú rī ívé éşí múké rī sē mužú ĩmi ní dīí dīí. Sēzú Búkū Múngú vé rī ní 'yozú kīnī,

“Múngú gā 'bá ĩ íngú'bá íngúngū rī pì sī,

'bo ĩri éşí múké 'bā 'bá tā bē mādā rī pì ní.”

7 Lē ĩmi ĩnjīkí Múngú rī ĩnjīnjī. Lē ĩmi gākí tā ādróko vé rī sī, ĩri sē ādróko rī nga ápá ĩmî rú'bá gá sī rá. 8 Lē ĩmi ítrúkí ĩmi ĩnyinjá Múngú vúgá, ĩri kpá 'i ítrú ĩnyinjá ĩmi vúgá. ĩmi 'bá ũnjīkányā be 'dī'bée, lē ĩmi ũjīkí ĩmivé ũnjīkányā rá. ĩmi 'bá yīkí be ĩrī 'dī'bée, lē ĩmi ũjīkí ĩmî éşí. 9 Lē ĩmi adríkí ĩzāngā sī, ĩmi ngokí ngongo, ĩzāngā ā

nõ ìmî éşì. Ìmi kukí àgùngará àní, ìmi í'dókí àá ngoó, lē ìmivé àyĩkõ ã újá 'i ìzàngã rú. ¹⁰ Lē ìmi 'bākí ìmi adrii tã be mädã Úpí ẹndrẹti gé, ìri ímù ìmi íngú rá.

À 'yokí 'bá àzi vé tã ùnjí ku

¹¹ Má ẹdrípìi má ọmvúpìi, lē ìmi rikí ìmi ọgùpìi ã rú izaá ku. 'Bá riipi átápi ọgùpì ní ùnjí, dõku ọgùpì vé tã 'yoópi ùnjí rĩ, ìri ri tãimbì Múngú vé rĩ ide. Ìmi idekí dõ tãimbì Múngú vé rĩ, ìmi 'dùkí tãimbì rĩ vé tã ngaá kuyé, ìmi ri tã lì, ìmi kìnĩ, tãimbì rĩ ùnjí. ¹² Múngú ri 'yẹṅá ri tãimbì sē nĩ, àzini ìri kpá ri tã lì nĩ. Ìri ùkpõ be 'bá rĩ pazú, àzini 'bá rĩ 'dìzú drāzú. 'Bo mi ã'di 'i mí ọgùpì vé tã lìpi?

Lē mî íngú mi ú'dù drũ rĩ vé tã sī ku

¹³ Ìmi yìkí drĩ ká, ìmi ri'bá 'yo'bá, “Àndrũ, dõku drũ 'bâ mụ adri ílì àlu kũrú 'dãri agá, 'bâ ngá ụzi, 'bâ mũfèngã ísù àní ambamba 'dĩ'bée!”
¹⁴ Ìmi ícò tã 'i ngaápi ìmî rù'bá gá ú'dù drũ rĩ gé rĩ nĩ áamá íngóni? Ìmi adrikí sù sāsālì 'deépi sã be mädã, ìri gõ áfí 'dĩisĩ rá rĩ tịni. ¹⁵ Lē ìmi 'yokí 'dini, “Múngú lē dõ rá, 'bá ícò adri ídri rú rá, 'bá ícò tã nōri 'o rá, dõku 'bá ícò tã 'dãri 'o rá.”
¹⁶ 'Bo ìmi ri ìmi íngú tã ìmi ní lēé 'oó rĩ sĩ. Tã ìmi ní rizú ìmi íngúzú 'dĩri ùnjí. ¹⁷ 'Bá rĩ nĩ dõ tã múké 'í ní kōdô lēé 'oó rĩ rá, 'bo 'o dõ tã rĩ kuyé, ìri ùnjĩkányã.

5

Lē 'bá à'bú be rĩ pi ã ndrekí múké

¹ Ìmi 'bá ã'bú be rĩ pi, lē ìmi ngokí, āzini ìmi gákí lǔlǔlǔ tã ũkpó ũkpó úmvúlésĩ ímú'bá ìmi ìsú'bá drĩdrĩ 'dĩ rĩ pi sĩ. ² Ìmivé ã'bú pi ímú ábá ìmi drìgé sĩ rá, āzini ìjírìkọ ri ímú ìmivé bǒngó ũnyĩ be 'dĩ'bée mbe ícá ku ìrìkọ rú. ³ Ìmivé dábù, āzini aya ógù'bá ógùògù rĩ pi ùdrìkí ícá ũnjí gí. Ìmivé ã'bú 'dĩ'bée ímú ìmi zã ve sù ãcí ní ngá zãá veé rĩ tĩnì. ã'bú ìmi ní traá kuú káràkará 'dĩ'bée, ìmivé ã'bú 'dĩ'bée ímú tã lì ìmi drìgé ú'dú ùdù vé rĩ gé. ⁴ Ìmi ndrekí drĩ ká! 'Bá ìmi ní 'bãá èzì ngaá ìmivé ómvú agá rĩ pi, ìmi gákí kòpivé àndèma èzì ngazú rĩ ùfègá sĩ, kòpivé àndèma ìmi ní gãá ùfègá sĩ 'dĩ'bée ri ngo ìmî rù'bá gá. Úpí Ùkpò 'Dípa yì 'bá ànyāngā ìkūnā'bá rĩ pi vé ngongará gí. ⁵ Ìmi ní adringará gá vù drìgé nǒgó, ìmi rìkí àyìkò 'bãá, āzini ìmi rìkí ìmî 'a ã tã ùsùú áyu. Nóni ìmî rù'bá usekí kuú mgbúmgbú sù tì ì ní lēé muý úlìlì rĩ pi tĩnì. ⁶ Ìmi lìkí 'bá tã àkó rĩ pi vé tã ũnjí, āzini ìmi ú'dìkí kòpì ùdrāá rá, kòpì újákí ìmi ní tã āzi ũnjí ní kuyé.

Ìzāngā agá lē ìmi adrikí èsì be mādā

⁷ Má èdrìpìjì má ómvúpìjì, lē ìmi adrikí èsì be mādā cĩmgbá Úpí ní ícángará gá. Ìmi ndrekí drĩ ká, 'bá ómvú 'ãápi rĩ, ìri èsì 'bã mādā rizú yìlìgò 'dìjìpì èzèzù sĩ ànyāngā ní kazú rĩ ùtèzú. ⁸ Lē kpá ìmi adrikí èsì be mādā, ìmi tukí pá ũkpó ũkpó, à'diātāsīyā lókí Úpí ní ìgōzú rĩ ícá ìnyinjá gí. ⁹ Má èdrìpìjì má ómvúpìjì, lē ìmi unukí ìmi ògùpìjì rù'bá gá ku, ã lìkí rí tã ìmi drìgé ku. 'Bá tã lìjìpì rĩ tu pá kuú kẹ́tìlè gá 'dĩ!

10 Má édrípìjì má ómvúpìjì, lē ìmi ùbìkí nẹ̀bì átá'bá Úpí ā rù sī rī pi ā pámvú, kòpì ká ríi ìzāngā nyaá, kòpì nyakí ìzāngā rī mužú éṣì be mādā. 11 Sù ìmi ní nùjì rá rī tìjì, 'bá ìzāngā nya' 'bá éṣì be mādā rī pi, 'bá kòpì ā rù íngú kòpì ní ìzāngā rī nyaá éṣì be mādā rī sī. Ìmi yìkí ìzāngā Èyóbũ ní nyaá rī rá. Ọ̀dù ni gé, Úpí ko ìri ē ìzā rá. Úpí 'o tā 'dìri 'dini, ā'diātāsìyā ìri Múngú rípi 'bá rī pi ē ìzā koopi ìzāngā agá ni, éṣì ni múké.

12 Má édrípìjì má ómvúpìjì, tā agaápi rá rī, lē ìmi ē édíki 'bù ā rù, dōku vū ā rù, dōku ngá āzi ā rù ùyō sōzú ānì ku. Tā rī dō ē, ìmi 'yokí ē, tā rī dō kuyé, ìmi 'yokí kuyé, ā lẹ̀kí rí tā ānì ìmi drìgé ku.

Múngú vé zìngára ẹ̀'yìngára sī rī

13 Tā ùkpó ùkpó ísù dō mi nī, lē mí zì Múngú ri. Àyìkò fi dō mí éṣì agá, lē mí ngo úngó Múngú ri íngúzú. 14 Drā rù dō mi nī, lē mí zì 'bá ambugu kánisā* vé rī pi ímú mí ní Múngú ri zìjì. 'Í zì kòpì, kòpì ē ímúkí rí ùdu bẹ́é mí rù' 'bá gá Úpí ā rù sī. 15 'Bá ẹ̀'yìngára be rī pi zìkí dō Múngú ri 'bá drā be rī ní, drā rī ícò de rù' 'bá ni gé sī rá, Úpí ri ìri inga uru rá. 'O dō tā ùnjí, Múngú ri ìri trū ìrivé ùnjìkányā agásì rá. 16 Lē ìmi ùlùkí ìmivé ùnjìkányā, ógúpì ā ùlù ívé rī ógúpì ní, ógúpì ā zì Múngú ri ógúpì ní, ìmi ā adrikí rí ule. 'Bá tā be pìrì rī zì dō Múngú ri, ìrivé zìngára ùkpò be, ìri 'bá rī ē ìzā ko rá.

* 5:14 5:14 Kānisā: Kānisā ri 'bá Yēsù Kúrísitò ri ẹ̀'yì' 'bá gí rí pi.

17 Ēlǵyā† ri 'bá sũ 'bá tǵnǵ, zǵ Múngú ri ǵsǵ be cére kǵnǵ, yǵǵgó ǵ 'dǵ ku, ǵlǵ na ǵlǵ sǵ, yǵǵgó 'dǵ kuyé. 18 Ēlǵyā gō Múngú rǵ zǵ dǵǵ, yǵǵgó gō 'dǵ rá, ǵnyǵngǵ ka nyǵǵkú drǵgé nōgó rá. 19 Má ǵdrǵpǵǵ má ǵmvǵpǵǵ, 'bá rǵ ku dō tā áda rǵ ǵ 'ongará gǵ, lǵ 'bá ǵzi ǵ lǵ ĩri ní, ǵ gō tā áda rǵ 'oó áyu. 20 'Bá rǵ újá dō 'bá ũnjǵkǵnyǵ 'oópi rǵ ĩfǵú ívé ũnjǵkǵnyǵ agásǵ ǵmvé gǵ, pa 'bá 'dǵri drǵ agásǵ gǵ, trǵkǵ ĩri ívé ũnjǵkǵnyǵ kárǵkarǵ 'dǵ'bée agásǵ gǵ.

† 5:17 5:17 Ēlǵyā: Ēlǵyā ri nǵbǵ, Múngú 'dǵ ĩri mǵzú 'bǵ gé ǵdri rǵ, drǵ kuyé. Tǵkǵ ĩri ǵkǵdǵ ǵlǵ rǵ ca mǵdǵrǵǵlǵ úrōmǵ (900), ǵsǵ ǵkǵdǵ tǵkǵ drǵ Yǵsǵ ri kuyé. 'Í lǵ 1 'Bǵgú 17-21; 2 'Bǵgú 1-3.

Ụ'dúkọ Múké Múngú vé rị
Keliko: Ụ'dúkọ Múké Múngú vé rị New Testament+
copyright © 2017 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Keliko)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

14717198-957a-524c-b31f-2c3197945b20